

GIẢI QUYẾT ĐÚNG MỐI QUAN HỆ GIỮA NHÀ NƯỚC, THỊ TRƯỜNG VÀ XÃ HỘI - MỘT ĐIỂM MỚI TRONG DỰ THẢO CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI XIV CỦA ĐẢNG

★ GS, TS TRẦN VĂN PHÒNG

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

- **Tóm tắt:** Trên cơ sở làm rõ thực chất quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội ở Việt Nam, bài viết đề xuất một số giải pháp giải quyết đúng đắn mối quan hệ này theo tinh thần Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng: Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng; Hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa (XHCN); Hoàn thiện đồng bộ, toàn diện thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN; Hoàn thiện thể chế Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp.
- **Từ khóa:** Quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội; Dự thảo Văn kiện; Đại hội XIV.
- **Ngày nhận:** 05/11/2025; **Ngày thẩm định:** 10/11/2025; **Ngày duyệt đăng:** 06/12/2025.

1. Mở đầu

Đại hội XII (1/2016) của Đảng bổ sung mối quan hệ lớn thứ chín - mối quan hệ “giữa Nhà nước và thị trường”, sau đó Hội nghị Trung ương 5, khóa XII (6/2017) bổ sung thêm thành tố “xã hội” thành mối quan hệ giữa Nhà nước, thị trường và xã hội. Đại hội XIII tiếp tục khẳng định quan hệ giữa Nhà nước, thị trường và xã hội là một trong những mối quan hệ lớn cần nắm vững và xử lý tốt¹. Đây là sự bổ sung, phát triển lý luận về các mối quan hệ lớn trong quá trình đi lên chủ nghĩa xã hội (CNXH) ở Việt Nam. Các mối quan hệ lớn chính là kết quả của sự vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh vào bổ sung lý luận về

chủ nghĩa xã hội Việt Nam được Đảng ta đúc rút từ tổng kết thực tiễn đổi mới của đất nước. Giải quyết đúng đắn mối quan hệ “giữa Nhà nước - thị trường - xã hội” là một điểm mới mà Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng đã đề ra nhằm hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN và thể chế quản lý phát triển xã hội bền vững, bảo đảm tiên bộ, công bằng xã hội.

2. Nội dung

2.1. Thực chất của mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội ở Việt Nam

Chúng ta đều rõ, mối quan hệ giữa “giữa Nhà nước - thị trường - xã hội” là mối quan hệ mới được bổ sung từ Đại hội XII, nhưng là quan hệ

cơ bản mà giải quyết đúng đắn sẽ góp phần hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường và thể chế quản lý phát triển xã hội. Bởi lẽ, trong quá trình hoàn thiện các thể chế này phải bảo đảm lợi ích của cả ba chủ thể là Nhà nước, Thị trường và Xã hội. Ba chủ thể này đóng vai trò cụ thể khác nhau trong hoàn thiện các thể chế này. Cụ thể là, chủ thể Nhà nước có vai trò “xây dựng và hoàn thiện thể chế, bảo vệ quyền tài sản, quyền kinh doanh, giữ ổn định kinh tế vĩ mô, các cân đối lớn của nền kinh tế; tạo môi trường thuận lợi, công khai, minh bạch cho các doanh nghiệp, các tổ chức xã hội và thị trường hoạt động; điều tiết, định hướng, thúc đẩy kinh tế phát triển, gắn kết phát triển kinh tế với phát triển văn hóa, xã hội, bảo đảm an sinh xã hội, đời sống nhân dân, bảo vệ môi trường, bảo đảm quốc phòng, an ninh. Nhà nước quản lý nền kinh tế bằng luật pháp, cơ chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, các tiêu chuẩn, định mức và lực lượng kinh tế nhà nước phù hợp với các yêu cầu và quy luật của kinh tế thị trường”². Chủ thể thị trường đóng vai trò quyết định trong xác định giá cả hàng hóa, dịch vụ; tạo động lực huy động, phân bổ hiệu quả các nguồn lực; điều tiết sản xuất và lưu thông; điều tiết hoạt động của doanh nghiệp, thanh lọc những doanh nghiệp yếu kém³. Còn chủ thể các tổ chức xã hội “có vai trò tạo sự liên kết, phối hợp hoạt động, giải quyết những vấn đề phát sinh giữa các thành viên; đại diện và bảo vệ lợi ích của các thành viên trong quan hệ với các chủ thể, đối tác khác; cung cấp dịch vụ hỗ trợ cho các thành viên; phản ánh nguyện vọng, lợi ích của các tầng lớp nhân dân với Nhà nước và tham gia phản biện luật pháp, cơ chế, chính sách của Nhà nước, giám sát các cơ quan và đội ngũ cán bộ, công chức nhà nước trong việc thực thi pháp luật”⁴. Nhưng trong điều kiện của Việt Nam, cả ba chủ thể này đều đặt dưới sự lãnh đạo của

Đảng, đều nhằm mục tiêu hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường và thể chế quản lý phát triển xã hội. Như vậy, Nhà nước, thị trường, xã hội là ba chủ thể sử dụng ba phương thức khác nhau, nhưng đều nhằm hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường và thể chế quản lý phát triển xã hội. Nhà nước hoàn thiện bằng phương thức hành chính thông qua luật pháp, cơ chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, các tiêu chuẩn định mức và lực lượng kinh tế nhà nước,... Thị trường hoàn thiện bằng phương thức các quy luật thị trường như quy luật giá trị, quy luật cung cầu; quy luật xác định giá cả,... để tạo ra môi trường kinh tế - xã hội lành mạnh đúng theo quy luật khách quan. Xã hội hoàn thiện bằng phương thức kiểm tra, giám sát, bằng tự quản tự giác của các tổ chức xã hội - nghề nghiệp, các cộng đồng xã hội, của Nhân dân. Xã hội còn phản ánh tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân, doanh nghiệp, các thành viên của các tổ chức xã hội nghề nghiệp để Nhà nước có căn cứ, cơ sở điều chỉnh chính sách, hoàn thiện cơ chế, thể chế, tăng cường công khai, minh bạch,...

Tuy nhiên, cần lưu ý rằng ba chủ thể trong mối quan hệ này ở Việt Nam đều có những điểm chung: (i) Đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; (ii) Đều có chung mục tiêu hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN và thể chế quản lý phát triển xã hội bền vững; bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội và xét đến cùng vì lợi ích của nhân dân Việt Nam. (iii) Mỗi chủ thể có thế mạnh riêng nhưng lại có hạn chế riêng không thể thay thế nên cả ba chủ thể cần đến nhau, nương tựa vào nhau, bổ sung thế mạnh mà chủ thể khác không có cho nhau để cùng hoàn thiện đồng bộ thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN và thể chế quản lý phát triển xã hội bền vững; bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội.

Từ trên cho thấy, việc bổ sung quan điểm “giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa Nhà nước - thị trường - xã hội, khẳng định vai trò quyết định của thị trường trong huy động và phân bổ các nguồn lực phát triển”⁵ trong Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng đánh dấu bước phát triển mới trong nhận thức về quản trị nền kinh tế thị trường định hướng XHCN cũng như quản lý phát triển xã hội bền vững; bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội. Chúng ta nhận thức rõ rằng, đặc trưng quan trọng nhất của định hướng XHCN trong phát triển kinh tế thị trường ở nước ta là gắn kinh tế với xã hội. Đúng như cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: *“Một đặc trưng cơ bản, một thuộc tính quan trọng của định hướng xã hội chủ nghĩa trong kinh tế thị trường ở Việt Nam là phải gắn kinh tế với xã hội, thống nhất chính sách kinh tế với chính sách xã hội, tăng trưởng kinh tế đi đôi với thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội ngay trong từng bước, từng chính sách và trong suốt quá trình phát triển”*⁶. Còn quản lý phát triển xã hội không ngoài mục tiêu “quản lý phát triển xã hội hiện đại, bao trùm, bền vững; phát triển kinh tế gắn với bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội, bảo vệ tài nguyên, môi trường, chủ động thích ứng với biến đổi khí hậu, quá trình già hóa dân số, chuyển đổi số, chuyển đổi xanh”⁷. Nghĩa là, phát triển kinh tế thị trường định hướng XHCN và quản lý phát triển xã hội bền vững, bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội ở nước ta xét về bản chất là không mâu thuẫn nhau mà thống nhất với nhau, cùng nhau thực hiện mục tiêu phục vụ lợi ích của Nhân dân.

2.2. Giải pháp giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa Nhà nước - thị trường - xã hội

Một là, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng.

Đảng ta chủ trương phát triển kinh tế thị trường định hướng XHCN và cũng chủ động thực hiện quản lý phát triển xã hội bền vững,

bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội. Cũng chính Đảng ta phát hiện ra mối quan hệ giữa Nhà nước - thị trường - xã hội và đề ra quan điểm giải quyết đúng đắn mối quan hệ này. Do vậy, để giải quyết đúng đắn mối quan hệ giữa Nhà nước - thị trường - xã hội, không thể không tăng cường sự lãnh đạo của Đảng.

Cụ thể là, Đảng phải lãnh đạo việc xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân; lãnh đạo Nhà nước trong việc xây dựng và hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách tạo điều kiện và bảo đảm môi trường thuận lợi cho thị trường và xã hội hoạt động, phát huy tối đa chức năng, vai trò của mình; gắn kết thị trường và xã hội; lãnh đạo việc Nhà nước quản lý, kiểm tra, giám sát thị trường và xã hội bằng luật pháp, cơ chế, chính sách, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, v.v..

Đảng thông qua cấp ủy các cấp, thông qua các nghị quyết, chủ trương, lãnh đạo Nhà nước và các cơ quan chức năng để thị trường phát huy vai trò quyết định trong xác định giá cả hàng hóa, dịch vụ; tạo động lực huy động, phân bổ hiệu quả các nguồn lực; điều tiết sản xuất và lưu thông; điều tiết hoạt động của doanh nghiệp, thanh lọc những doanh nghiệp yếu kém, v.v..

Đảng cũng lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên cũng như xã hội phát huy vai trò giám sát, phản biện xã hội, phản ánh nguyện vọng, nhu cầu chính đáng của người dân, doanh nghiệp đối với Nhà nước và thị trường. Đảng còn đề ra chủ trương giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội vì mục tiêu chung xây dựng đất nước và bảo vệ Tổ quốc.

Hai là, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN

Để tiếp tục hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN cần thực hiện đồng bộ các giải pháp

theo tinh thần Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng:

Thứ nhất, “Xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân, do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo là nhiệm vụ trọng tâm của đổi mới hệ thống chính trị; luôn phải đặt trong tổng thể công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; xây dựng nền quản trị quốc gia hiện đại, hiệu lực, hiệu quả; có hệ thống pháp luật hoàn chỉnh, được thực hiện nghiêm minh; bảo đảm và bảo vệ công lý, quyền con người, quyền công dân”⁸.

Thứ hai, “Tiếp tục xây dựng Quốc hội thực sự là cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất, đại diện cho ý chí, nguyện vọng của Nhân dân; phát huy tính dân chủ, pháp quyền, hiện đại, chuyên nghiệp, khoa học, công khai, minh bạch, hiệu lực, hiệu quả trong tổ chức và hoạt động của Quốc hội, quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước, giám sát tối cao đối với hoạt động của Nhà nước; phát huy vai trò, trách nhiệm giải thích pháp luật của Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Đổi mới tư duy, hoàn thiện phương thức và quy trình xây dựng pháp luật bảo đảm tính chuyên nghiệp, khoa học, kịp thời, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới”⁹. Trên nền tảng đó tạo cơ sở pháp lý cho giải quyết đúng đắn quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ ba, “Tiếp tục rà soát, hoàn thiện quy định về chức năng, nhiệm vụ và tổ chức bộ máy của các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ. Phát huy vai trò của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và các thành viên Chính phủ trong xây dựng thể chế phát triển, chính sách, pháp luật, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển, quản lý vĩ mô, cơ chế phân cấp, phân

quyền, phân công, phối hợp và kiểm tra, giám sát. Tiếp tục đổi mới, xây dựng nền hành chính chuyên nghiệp, hiện đại, hiệu quả, giảm mạnh các thủ tục hành chính trong hoạt động của Chính phủ, các bộ, ngành và chính quyền địa phương”¹⁰. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của chính Nhà nước trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ tư, tiếp tục hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy, biên chế, mối quan hệ công tác giữa các cấp chính quyền. Hoàn thiện cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm của chính quyền địa phương theo phương châm: “địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm”. Tiếp tục hoàn thiện việc vận hành chính quyền địa phương 2 cấp, khai thác hiệu quả không gian phát triển, phát huy tiềm năng, lợi thế của địa phương, vùng phù hợp với đặc thù từng địa bàn, gắn với yêu cầu phát triển kinh tế vùng, liên kết vùng”¹¹. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của chính Nhà nước, các cấp chính quyền trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ năm, “Tiếp tục hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ, hoạt động hiệu lực, hiệu quả của hệ thống Tòa án nhân dân, Viện Kiểm sát nhân dân; hoàn thiện các thiết chế trợ giúp pháp lý, hỗ trợ tư pháp và các thiết chế khác, góp phần xây dựng nền tư pháp chuyên nghiệp, hiện đại, công bằng, nghiêm minh, liêm chính, phụng sự Tổ quốc, phục vụ Nhân dân; nâng cao hiệu quả các cơ chế giải quyết tranh chấp ngoài tòa án... Tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật đầy đủ, đồng bộ, thống nhất, công bằng, dân chủ, minh bạch, khả thi, ổn định để tạo lập nền tảng cho hệ thống quản lý, quản trị phát triển hiện đại, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, phát triển các lĩnh vực mới, tháo gỡ kịp thời khó khăn, vướng mắc”¹². Trên cơ sở này, Nhà nước góp phần trực

tiếp nâng cao hiệu quả giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ sáu, “Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức các cấp, nhất là cấp chiến lược và cấp cơ sở, có đủ phẩm chất, năng lực, trình độ chuyên môn, thực sự chuyên nghiệp, liêm chính, thực hiện nghiêm trách nhiệm và đạo đức công vụ”¹³. Chỉ trên cơ sở này mới giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội. Bởi lẽ, chính đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức là chủ thể trực tiếp tham gia giải quyết mối quan hệ này.

Ba là, hoàn thiện đồng bộ, toàn diện thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN

Thứ nhất, xây dựng và thực thi pháp luật, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch nâng cao chất lượng quản trị quốc gia, trong đó có quản trị kinh tế thị trường và xã hội. Xây dựng khung khổ pháp luật môi trường thuận lợi thúc đẩy phát triển khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, chuyên đổi số, phát triển kinh tế số và kinh tế thị trường nói chung. Sửa đổi những quy định mâu thuẫn chông chéo cản trở phát triển kinh tế, đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, phân cấp, phân quyền, ủy quyền gắn với tăng cường kỷ luật, kỷ cương, trách nhiệm cá nhân và nâng cao trách nhiệm phối hợp giữa các cấp, các ngành để phát huy vai trò của các tổ chức xã hội - nghề nghiệp, tổ chức chính trị - xã hội¹⁴. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của thị trường trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ hai, tiếp tục hoàn thiện thể chế, phát triển đầy đủ, đồng bộ các yếu tố thị trường, các loại thị trường. Thực hiện nhất quán cơ chế giá thị trường, phát triển thị trường các yếu tố sản xuất để thị trường đóng vai trò quyết định trong huy động, phân bổ, sử dụng các nguồn lực. Phát triển đồng bộ các thị trường, xử lý tốt những bất cập của cơ chế thị trường, bảo đảm phúc lợi và an

sinh xã hội, quốc phòng, an ninh và bảo vệ môi trường sinh thái. “Phát huy đầy đủ chức năng, vai trò của các khu vực kinh tế. Phát triển kinh tế nhà nước hiệu quả, thật sự giữ vai trò chủ đạo trong việc bảo đảm các cân đối lớn, dẫn dắt và định hướng chiến lược; phát triển kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng nhất của nền kinh tế; kinh tế hợp tác, kinh tế tập thể, kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài và các loại hình kinh tế khác giữ vai trò quan trọng”¹⁵. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của thị trường trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ ba, tiếp tục hoàn thiện thể chế, thúc đẩy phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp. Nhà nước có chính sách hỗ trợ khuyến khích phát triển các mô hình kinh tế hợp tác, các hợp tác xã, doanh nghiệp nhỏ và vừa, kinh tế hộ trang trại trong nông nghiệp, hoàn thiện thể chế thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân, khuyến khích doanh nghiệp tư nhân đổi mới, nâng cao trình độ công nghệ, phát triển mọi mặt, nâng cao hiệu quả các dự án đối tác công - tư, tạo điều kiện cho doanh nghiệp trong nước phát triển tham gia có hiệu quả vào chuỗi giá trị toàn cầu¹⁶. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của thị trường trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Bốn là, hoàn thiện thể chế Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp theo hướng phát huy vai trò, chức năng của mình trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ này

Thứ nhất, xây dựng, hoàn thiện cơ sở pháp lý để phát huy hiệu quả vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ xã hội - nghề nghiệp trong mối quan hệ với Nhà nước và thị trường. Tạo môi trường, cơ chế pháp lý, chính sách thuận lợi để phát triển các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp, đặc biệt là

loại hình doanh nghiệp xã hội đáp ứng yêu cầu mới trong giải quyết mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội. Chuyển dịch mạnh mẽ từ tình trạng hành chính hóa sang dân chủ hóa các hoạt động, phát huy tính năng động, chủ động sáng tạo và không ngừng được mở rộng, đa dạng hóa và linh hoạt hóa các hoạt động của Mặt trận Tổ quốc cũng như các tổ chức xã hội - nghề nghiệp. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của chính xã hội trong giải quyết quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ hai, “Tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, phát huy vai trò nòng cốt chính trị của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội, các tổ chức xã hội, xã hội - nghề nghiệp trong phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, tập hợp, phát huy mọi nguồn lực, năng lực sáng tạo của Nhân dân và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc trong sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc”¹⁷. Đổi mới tổ chức, bộ máy, nội dung và phương thức hoạt động, nâng cao trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc trong giải quyết quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội, xây dựng thể trận lòng dân, phát huy sức mạnh đoàn kết, đồng thuận của nhân dân trong và ngoài nước trong việc nhận thức và giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

Thứ ba, thực hiện tốt và hiệu quả Luật thực hiện dân chủ ở cơ sở, qua đó thực sự phát huy vai trò của người dân, doanh nghiệp, các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp và các cộng đồng trong tham gia xây dựng, phản biện và giám sát thực hiện chính sách, pháp luật của Nhà nước cũng như tham gia giám sát thị trường và bản thân các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp. Trên cơ sở đó, phát huy vai trò của xã hội trong giải quyết đúng đắn mối quan hệ Nhà nước - thị trường - xã hội.

3. Kết luận

Như vậy, quan hệ “giữa Nhà nước - thị trường - xã hội” là một trong mười mối quan hệ lớn mà Dự thảo các Văn kiện trình Đại hội XIV yêu cầu giải quyết đúng đắn. Đây cũng là một điểm mới về nhận thức và quan điểm của Đảng trong quản trị kinh tế thị trường định hướng XHCN và quản lý phát triển xã hội bền vững, bảo đảm tiên bộ, công bằng xã hội. Điều đó thể hiện sự kiên định, kế thừa nhưng đồng thời là sự nhận thức sâu sắc, tiệm cận hơn với thực tiễn quản trị quốc gia trong giai đoạn mới khi Đảng tiếp tục nhấn mạnh khẳng định nguyên tắc xuyên suốt: thị trường là cơ chế chủ yếu phân bổ nguồn lực, Nhà nước giữ vai trò kiến tạo, điều tiết, và xã hội là mục tiêu, động lực của sự phát triển □

^{1, 2, 3, 4, 14, 16} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tập 1, tr.119; tr.130-131; 133-134; 131-132; 132-133; 133-134.

^{5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17} Đảng Cộng sản Việt Nam: “Dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng”, tr.22; 31-32; 40; 40; 40-41; 41; 41; 41; 25; 39-40, ngày 14/10/2025, trên <https://xaydungchinhsach.chinhphu.vn>, truy cập ngày 05/11/2025.

⁶ Nguyễn Phú Trọng: *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2022, tr.26-27.